

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. Ioannis Azorii Lorcitani, Societatis Iesv Presbyteri Theologi, Institutioes Morales

In Quibus Vnivers[ae] Quaestiones ad Conscientiam recte aut prauè
factorum pertinentes, breuiter tractantur

Azor, Juan

Coloniae Agrippinae, 1602

27. De Consensu, Actu elicito voluntatis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14077

tum, erit duplex ratio meriti, quia id quod est ad finem delectum, habet etiam per se bonitatem. Pari ratione si fuerit mala intentio finis, & deinde ex necessitate remedium, quod vnicum apparet, eligatur, erit nouum peccatum, si id per se quodque malum sit. Illustremus rem exemplo. Si quis in adulterium animum conijciat, & ob id furtum eligat: vt habeat pecunias, quibus adulterium admittat, est etiam peccatum in electione furti, siquidem cum furtum malum esse ratione naturali constet, oporteret eo ipso adulterij voluntatem deponere. Quandoque verò in remedio, quod eligitur, non est per se bonitas, vel viciofitas, non est noua meriti, vel peccati ratio, veluti cum Titius ad necem Caij arma capit; domo egreditur, rus petit, & obuiam Caio procedit. Secundo obijcies; Sape experimur nos, etiam si sanitatem optemus, non eligere abscissionem membri, quando constat huiusmodi remedium esse necessarium ad sanitatē, eo quod difficilem membri amputationem existimamus. **Respondeo**, Quandoque a membri præcisione desistimus, eo ipso à finis intentione recedimus, & hoc semper in nobis contingit, quandoque id, quod est necessarium ad finem, difficile, laboriosum, molestum, vel arduum iudicatur: tunc enim rei difficultate, acerbitate, vel molestia deterriti, finis voluntatem exuimus atque mutamus: in qua si perseueremus, eius, quod est necessarium ad finem, difficultatem, molestiam, & magnitudinem superamus. Hac enim ratione agrotus sumit cibum, aut potionem licet amarā; & dux belli se infert in discrimina alioqui grauissima, & multa alia periculosa, acerbā, & aduersa libenti animo sustinemus. Tertio obijcies, Solū Deus ex necessitate potest nostram voluntatem mouere: ergo nullum est procreatum bonum, quod ex necessitate appetamus. **Respondeo**, In patria caelesti Deus Angelis, & hominibus manifestē perspectus & cognitus, in quo nulla potest mali ratio apparere, voluntatem beatorum spirituum ad se diligendum necessario trahit: & hac necessitate ad aliquod procreatum bonum amandum nunquam mouemur: nihilominus tamen ex conditione aliquando creatum bonum necessario appetimus, & amamus: & huiusmodi necessitatem fatemur esse, cum ex efficaci proposito, & intentione finis id eligimus, quod est necessarium ad finem propositum consequendum.

Nono quæritur, An Deus ex electione operetur. **Respondeo**, Ex Damasceno in Deo non esse electionem propriē, & expressē sumptam, quia non agit ex consultatione rationis, quippe qui nihil ignorat, aut dubitat; at in eo esse electionem tantum latē, & generatim acceptam, prout est actus, quo voluntas inter multa vnum præ alio diligit, ac amat. In Angelis verò est propriē, & strictē electio, in quibus est consultatio, licet ex vno in aliud ratiocinando non transeat.

Cap. XXVI.

De consensu, actu elicitō voluntatis.

PRIMO quæritur, Quid sit consensus. **Respondeo**, Consensum esse actum, quo voluntas approbat, tãquam sibi placentem, sententiam con-

sultatione rationis iudicatam. Nam vt rectē docet Bonauentura: consensus est concordia voluntatis, & rationis ad aliquid faciendum. Ex quo efficitur, vt in belluis, pueris, & amentibus, in quibus nulla est consultatio, consensus quoque non fit, licet sit voluntarium in eis. Ex quo item fit, vt consensus pressus, & proprius tantum sit eorum, quæ sunt ad finem; non autem finis, quia, vt dixi, consensus propriē consequitur consultationem rationis: de fine autem non consultamus, sed de his, quæ ad finem conducunt.

Secundo quæritur, Quot modis consensus accipitur. **Respondeo**, Trifariam accipi. **Primo**, vt est actus, quo voluntas duobus sibi obiectis bonis, iucundis, vel honestis, vel vno iucundo, & altero honesto, in vnum liberē consentiens fertur, altero neglecto. **Secundo modo** accipitur, quatenus est actus, quo voluntas bonum sibi obiectum liberē appetit, cum alioqui, vel posset non appetere, vel posset respuere. **Tertio modo** accipitur strictius, & proprius, vt est actus, quo voluntas appetit bonum rationis consultatione iudicatum: cuiusmodi enim actus est veluti approbatio eius, quod ratio consultando definiuit, atque conclusit. Quocumque modo accipitur consensus, est libera voluntatis actio, in qua meritum, aut peccatum esse possit: quoniam licet in primo, aut secundo consensu, consultatio rationis nequaquam interueniat: est tamen libertas, qua potest voluntas vnum appetere inter plura bona iucunda, vel honesta sibi oblata; aut saltem ita potest vnum sibi obiectum bonum velle, & amplecti, vt etiam id non velle, & prosequi liberē possit.

Cap. XXVII.

De vsu, actu elicitō voluntatis.

PRIMO quæritur, Quid sit vsus voluntatis; **Respondeo**, Inter omnes conuenire. Vti, esse actum voluntatis; & propterea solum congruere his, qui voluntate sunt præditi, eo quod vsus sit actus, quo voluntas aliquid adsciscit tanquam idoneum, & aptum ad id quod appetit assequendum. Vti re aliqua, est eam adhibere ad debitum suum finem: & Abuti re, est eam assumere ad finem suæ naturæ, & conditioni contrarium. Ex quo fit, vt vsus sit in ijs bonis, quæ sunt vtilia ad finem obtinendum. quare Vti etiam, sicut eligere non est finis, sed eorum quæ referuntur ad finem: Ita vt Vti sit ex intentione finis, & consultatione rationis aliquid accommodare ad finem adipsendum.

Secundo quæritur, Quo pacto Vti strictē, & propriē apud Theologos accipiat; **Respondeo**, Communiter Theologos Augustinum lib. 83. quæst. 30. & lib. 10. de Trinit. c. 1. secutos inter Vti, & Frui ponere discrimen: quod Frui, sit in bono desiderato, & obtento, cum delectatione suauiter, & iucundē acquiescere: ita tamē, vt eiusmodi bonum sit finis simpliciter vltimus, in quem vniuersa referatur, & ipsum in nihil aliud dirigatur; & proinde solo Deo nobis esse perfruendum: Vti verò, sit actus quo voluntas aliquid boni adhibet ad aliud consequendum; & propterea rebus procreatis, non autem Deo esse nobis vtendum. Nos verò dicamus, Frui, esse, delectari suauiter, & iucundē

BONAVENTURA.
d. 20. ar. 2.
q. 2.

De vsu
Etiam Theo-
logi. d. d. t.
BONAVENTURA.
d. 20. ar. 1. q. 1.
Richard. d. 1. q. 1. Durand. q. 2. Mar. q. 4. a. 3. Och. & Gabr. d. 1. q. 1. Ar. gent. d. 1. q. 4. Thom. 1. q. 16.

Dama. lib. 2. de fide or. 22.

De consensu
suffragiat
S. Thom. 1. 2. q. 15.